

Forslag til ny kommuneplan for Drammen kommune
Høringsuttalelse fra Drammens Sportsfiskere

Drammens Sportsfiskere

Drammen kommune

Engene 1
3008 Drammen

Forslag til ny kommuneplan for Drammen kommune -
utlagt til offentlig ettersyn

Høringsuttalelse fra Drammens Sportsfiskere

Drammen, 15. april 2007

.....
Rolf Nyborg
Drammens Sportsfiskere

.....
Petter Øijord
Vannmiljøutvalget DS

.....
Borgar Pedersen
Vannmiljøutvalget DS

Drammens Sportsfiskere

Innledning

Bakgrunn

Drammens Sportsfiskere (DS) er landets største rene sportsfiskerorganisasjon, tilknyttet Norges Jeger og Fiskerforbund (NJFF). Foreningens omlag 700 medlemmer er bosatt i området Svelvik/Sande og til Eikerbygdene. Flest medlemmer har foreningen i Drammen og Lier.

Vår forening har et eget vannmiljøutvalg. Utvalget ble startet opp i forbindelse gjennomføringen av Kloakkrammeplanen og andre tiltak som vi medvirket til gjennom Miljøpakke Drammen. Utvalget er direkte underlagt styret. Utvalget har vært i sammenhengende virksomhet siden 1987.

Staten og kommunene hadde en meget aktiv og positiv holdning til samarbeidsprosjekter med frivillig sektor i forbindelse med Miljøpakke Drammen. Samarbeidet ble etter hvert utformet i tråd med nasjonale målsettinger i Lokal Agenda 21. Kommunene hadde den gang en tydelig miljøledelse som vi enkelt kunne forholde oss til. Den gang opplevde vi også at staten tok på seg en sterk pådriverrolle. Denne rollen er blitt redusert de siste år.

I samarbeid med Drammen kommune ga vi i 1990 ut heftet **"Elva som skapte en by – skal gjøre det på ny"**. Her blir kommunens og foreningens vannmiljøstrategi gitt en bred presentasjon. Heftet, som ble distribuert til alle Drammens husstander, bidro bl.a. til en omfattende folkelig oppslutning om en snuoperasjon for bymiljøet. Det bidro også til økt betalingsvillighet, noe som førte til gjennomføringen av store forbedringstiltak for avløpsvann og andre synlige tiltak som reverserte gamle miljøsynder.

Planprosessen

De tiltak og miljømål vi foreslår i dette innspillet ønsker vi å få tydelig forankret i kommuneplanens arealdel, der den overordnede disponering av kommunens arealer fastlegges. Tiltakene ønskes avmerket i plankartet og miljømålene ønskes nedfelt i planens bestemmelser, der de får juridisk bindende virkning. Vi ber om en medvirkningsprosess for å avklare hvordan dette skal skje. I denne sammenheng viser vi til planstrategien som understreker at;

"lokal deltakelse er en forutsetning for at en bærekraftig utvikling kan realiseres. Drammen skal preges av et aktivt lokaldemokrati og gode medvirkningsprosesser."

Drammens Sportsfiskere

INNHold

Forside. foto fra Nøstebanken (75000 m2) før utfylling.....	1
Høringsuttalelse – datert.....	2
Innledning	3
Bakgrunn.....	3
Planprosessen.....	3
Innholdsfortegnelse.....	4
Strategien	6
Om bærekraftig utvikling.....	6
Om overordnede mål og føringer for bærekraftig utvikling.....	6
Alle inngrep i vannmiljøet skal være økosystembaserte.....	6
Om vannmiljø.....	7
Om vannmiljøstrategier.....	7
Om byøkologi.....	7
Om stedsutvikling.....	7
Om stedsutvikling - kvalitet i fysiske omgivelser.....	7
Om elv, fjord og vannmiljø som satsingsområde.....	7
Om regionale utfordringer.....	8
Om vannmiljørådet.....	8
Om arealbruk og arealutvikling.....	8
Om havna.....	8
Logistikkstrategi.....	9
Lovverk og offentlige styringsdokumenter	9
Innlandsfiskeloven.....	10
Naturvernloven.....	10
Forurensningsloven.....	10
Vannressursloven.....	11
Plan og bygningsloven.....	11
Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) Biologisk mangfold.....	11
Stortingsmelding nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav.....	12
Stortingsmelding nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets og miljøtilstand.....	12
Andre aktuelle planer	12
EUs vanndirektiv.....	12
Bred medvirkningsprosess.....	12
Tiltaksplan (for forurenset sjøbunn i Drammensfjorden).....	13
Reguleringsplan for Lierstranda.....	14
Helhetlige forvaltningsplaner for de kystnære sjø- og fjordområdene.....	14
Foto sett fra Linnestranda over Gilhusodden til Bragernes strand.....	15

Drammens Sportsfiskere

Innsatsområder og tiltak	16
Definisjon av foreningens innsatsområder.....	16
Ferskvannkorridoren og gruntvannsområdene mellom elveutløpene.....	16
Samarbeid med kommunene og nasjonale miljømyndigheter.....	16
Bekkene og kanalene i byen.....	16
Vannene i marka (fiskeoppsyn, fiskekultivering og naturoppsyn).....	17
Verkenselva.....	17
Om økosystembaserte tiltak	17
Fiskefaunaen – fiskeundersøkelser i samarbeid med NIVA.....	17
Gruntvannsområder og gyteplasser.....	18
Gjenåpning av bekkelukkinger og kanalsystemer.....	19
Terskelsenkning i Svelviksund.....	20
Foto av 5 kilos torsk tatt i elva ved Risgarden.....	21
Tilgjengelighet og adkomst	22
Tilgjengelighet og tilrettelegging for fiske og friluftsliv.....	22
Miljørevisjon av gamle planer	23
Tidligere og ny praksis – og medvirkning.....	23
Klimaendringer og stigning i havnivået	23
Lokale konsekvenser av globale endringer må utredes i kommuneplanen	23
Havstigning – en trussel mot økosystemer og infrastruktur.....	23
Forebyggende virksomhet – Føre-var prinsippet.....	23
1 meter høyere havnivå.....	23
Drammen det mest flomutsatte byområdet i Norge.....	23
Fyllingen som reduserte strømningstverrsnittet.....	24
Stormfloport i Svelviksund.....	24
Sikring av tilstrekkelig strømningstverrsnitt.....	24
100-års perspektiv.....	24
Heving av laveste byggehøyde.....	25
Andre tiltak som kan vurderes.....	25
Konklusjon.....	25

Drammens Sportsfiskere

Strategien

Om bærekraftig utvikling

Drammen har fått nytt merkenavn: "Elvebyen Drammen". Byen bør leve opp til dette og "utvikle seg som en attraktiv og miljøvennlig by med vannspeil og åpne bekker, sammenhengende og frodige grøntområder og lite forurensing. Disse målene krever bevissthet om lokale og globale utfordringer. Drammen må forvalte sine ressurser og ta i bruk innovative virkemidler som er forenlig med en bærekraftig utvikling". (Sitat side 20)

Vi er enige i at Kommuneplanen skal ivareta grunnleggende verdier knyttet til en bærekraftig utvikling. Drammens Sportsfiskere er særlig opptatt av å integrere vannmiljøet i denne planen. Høringsutkastet er tydelig på at planen skal baseres på innspill bl.a. fra innbyggerne. Bare dersom alle aktører har et eierforhold til planen vil den kunne gjennomføres etter hensikten. Dette er både planens og vårt utgangspunkt.

Om overordnede mål og føringer for bærekraftig utvikling

"Det skal tilrettelegges for fokus på Vannmiljø. Byen skal bidra til at internasjonale mål om bevaring av biologisk mangfold og reduserte klimaendringer nås". (Sitat side20)

Vi anser våre innspill om vannmiljøet som en konkretisering og justering av planens visjon, overordnede mål og føringer i forrige kommuneplan. Derfor vil vi først kommentere de signaler som er gitt i høringsutkastet. Der påpekes spesielt at det er ønskelig med sterkere føringer om utvikling av et bærekraftig bysamfunn. Det henvises spesielt til visjon og målsettinger (s.7). Dette er signaler vi slutter oss til og som vil anvende i konkrete innspill. Vårt overordnede innspill er i samsvar med planens innretting derfor rettet til planens visjon og målsettinger.

Alle inngrep i vannmiljøet skal være økosystembaserte

Den visjon som ble vedtatt for forrige plan var at Drammen blir definert som Miljøby. Samtidig blir det tydeliggjort at ingen av de 14 underbyggende målsettinger gir planen en tydelig og bærekraftig føring om utviklingen av vannmiljøet. Vi vil derfor foreslå at teksten suppleres med å føye til den prinsipielle målsetting:

"Alle inngrep i vannmiljøet skal være økosystembaserte".

Vi foreslår at denne målsettingen blir tatt inn og konkretisert i tekstene om Kommuneplanens visjon og perspektiver.

Drammens Sportsfiskere

De relevante tekstene er:

"Om bærekraftig utvikling" og "om overordnede mål og føringer for bærekraftig utvikling". Og dessuten:

Om vannmiljø

"Vannmiljøstrategien for Drammen skal sikre vannkvaliteten, biologisk mangfold og forurensingsvern ". (Sitat side 23)

"Drammenselva og fjorden er en av de mest artsrike fiskeområder i landet. Det er bare Øra-området i Østfold som har sammenlignbare kvaliteter i Norge. Et av de viktigste tiltakene for å opprettholde gyte og oppvekstvilkårene for en rekke av de over 40 registrerte fiskeartene i Indre Drammensfjord er bevaring av gruntvannsområdene ved utløpet av Drammenselva". (Sitat side 23)

"Man vil kunne se på mulighetene for å gjenåpne enkelte bekker som pr. i dag går i rør". (Sitat side 23)

Om vannmiljøstrategier

- "- Bevaring av gruntvannsområdene ved utløpet av Drammenselva.
- Tiltaksplan for forurenset sjøbunn i Drammensfjorden.
- Ta i bruk byøkologiske løsninger for håndtering av avløpsvann og overvann.
- Åpne bekker og etablere vannspeil på en måte som beriker det fysiske miljøet i bydelene". (Sitat side 23)

Om byøkologi

"Strategier: En byøkologisk tankegang skal prege veiledninger, planer og forskrifter etter plan og bygningsloven". (Sitat side 24)

Om stedsutvikling

"Elvebyen Drammen skal videreutvikle forholdet til elv og fjord, vann og vannmiljø". (Sitat side 9)

Om stedsutvikling - kvalitet i fysiske omgivelser

Overordnet mål: Nærheten til naturen skal bevares. (Sitat side 61)

Om elv, fjord og vannmiljø som satsingsområde

"Kontakten med elva og fjorden, og overgangssonen land/vann, gir bysentrum og bydelene i dalbunnen spesielle kvaliteter og muligheter. Forholdet til vann og vannmiljø skal være et av Drammens satsningsområder ". (Sitat side 62)

Drammens Sportsfiskere

Strategi: Naturgitte vannressurser og bruk av åpne vannspeil skal fremheves som en attraktiv del av omgivelsene.

Om regionale utfordringer

"Miljøutfordringene er i svært mange tilfelle kommuneoverskridende i sin natur. I håndteringen av miljøutfordringene ligger det derfor i utgangspunktet til rette for utstrakt bruk av regionalt samarbeid. Flere arenaer er allerede etablert med dette for øye". (Sitat side 24)

Strategi:
Drammen kommune skal være en pådriver i utvikling av regionalt samarbeid om miljøutfordringer". (Sitat side 24)

Om vannmiljørådet

" Om vannmiljørådet: Som en oppfølging av den lokale vannmiljøstrategien er det etablert et regionalt forum for vannmiljø i tilknytning til Rådet for Drammensregionen." (Sitat side 24)

Kommentar 1: Vannmiljørådet for Drammensregionen (bestående av ni kommuner) har som visjon at; "Drammensregionen skal bli Norges ledende vannmiljøregion". Rådet arbeider bl.a. med å få til en snarlig fullkarakterisering av Drammensfjorden og Drammenselva i tillegg til Lierelva som er bestemt fullkarakterisert i første fase ihht. EUs vanndirektiv.

Kommentar 2: Økosystemprosjektet "Mellom elvene – fra Bragernes Strand til Linnestranda" er en selvskreven arena for et slikt interkommunalt samarbeid med frivillig sektor, natur, miljø og friluftsansjoner.

Om arealbruk og arealutvikling

"Arealdelen skal gi styring med bruk og vern av alle arealer i kommune i tråd med Drammen kommunes visjon; om videreutvikling av kontakten mot elva og fjorden og tilhørende miljøkvaliteter". (Sitat side 9)

Om havna

"Havneområdene utgjør i byutviklingssammenheng attraktive områder, og må utnyttes til annet enn arealekstensiv stabling av gods". (Sitat side 32)

Til dette vil vi hevde at det ikke er en god ide å flytte enda mer kostbar infrastruktur ned på Holmen for å lagre eller behandle gods der. Holmen er sterkt flomutsatt og større arealer på Holmen kan ikke flomsikres (ved arealheving) uten at skadeomfanget av stormflo/flom øker tilsvarende i de store lavtliggende byområder oppstrøms. Varslet stigning av havnivå tilsier i stedet flytting av slik

Drammens Sportsfiskere

infrastruktur til sikre områder, hvor det heller ikke er til ulempe for miljøet og byens øvrige behov. Det antas at fremtidig behov for dypvannskai på Holmen kan avgrenses til et inngjerdet og avstengt areal på østsiden av Risgarden hvor det sikkert er mulig å iverksette effektive (estetiske/støymessige/sikkerhetsmessige) skjermingstiltak. Vi foreslår at det iverksettes en studie som kan vise forutsetningene for evt. slik havnevirksomhet på Holmen. Vi mener at eksistensen av en konsentrert og avgrenset lokal/regional kompakhavn må la seg forene med gode miljø- og boforhold. De fineste og største delene av Holmen kan gjøres tilgjengelig for allmenheten. På Risgarden og Furuholmen finnes byens beste fiskeplasser. En mulighetsstudie vil vise hva som er mulig og hvilke krav som må oppfylles. Det er ikke tilfredstillende at Drammen havn selv hevder at disse kvalitetene ikke lar seg forene.

Logistikkstrategi

Kommuneplanen bør utrede alternativer til havnas relativt sett ubetydelige andel av fremtidige nasjonale transportoppgaver. Det er verdt å merke seg at 80% av alt gods som ankommer Sør-Norge skal til Oslo eller områdene øst for Oslo, evt. nordover og vestover fra Oslo. Nasjonale miljømål utelukker en strategi om fremtidig frakt av slikt gods på jernbane/motorvei til Oslo via Drammen, da dette er en unødvendig tilleggsbelastning av en allerede sterkt belastet strekning. Vestfoldbanen og Sørlandsbanen har heller ikke godstrafikk av samme betydning som de andre banene.

Uavhengig av disse fakta vil det være nødvendig å finne bedre løsninger for de lokale og de regionale behov. Drammen bør vurdere om ikke bl.a. godsterminalområdet på Grønland/Sundhaugen bør flyttes vekk fra Nybyen og overføres til et fremtidsrettet anlegg i Kobbervikdalen med knutepunkt i steinbruddet. Med lukket jernbaneforbindelse derfra til krankaianlegg på Tangen, nær ubegrenset lagerkapasitet i fjellhaller, gode skiftemuligheter og umiddelbar forbindelse til motorvei og jernbanenett, er dette området også egnet for intermodal havneaktivitet.

Forslag:

Området Risgarden / Tangen / Kobbervikdalen foreslås avsatt til vurderingsområde for samling av havnas og byens logistikkvirksomhet.

Lovverk og offentlige styringsdokumenter

Drammens Sportsfiskere har i sin virksomhet nytte av å forholde seg til og benytte lover og stortingsmeldinger etc. som kan være aktuelle som verktøy for gjennomføring av arealdisposisjoner osv. i kommunal sammenheng. Drammen ønsker å bli en ledende kommune innen vannmiljø.

Drammens Sportsfiskere

Forslag:

Vi foreslår at Kommuneplanen referer til de aktuelle lovverk og stortingsmeldinger som rettesnor for sitt planarbeid.

Vi lister opp et utvalg lover og stortingsmeldinger og gjengir enkelte sitater:

Innlandsfiskeloven

§ 7. Regulering av utbygging og annen virksomhet

"Hensynet til fiskeinteressene og fiskens leveområder skal innpasses i oversiktsplanleggingen etter plan og bygningsloven i kommune og fylke".

Kommentar: Særlig aktuell å anvende i samordning av Drammens og Liers planer for fellesområdet "mellom elvene - fra Bragernes Strand til Linnesstranda".

Naturvernloven

§ 1. "Naturen er en nasjonalverdi som må vernes".

"Naturvern er å disponere naturressursene ut fra hensynet til den nære samhörighet mellom mennesket og naturen, og til at naturens kvalitet skal bevares for fremtiden".

"Enhver skal vise hensyn og varsomhet i omgang med naturen".

"Inngrep i naturen bør bare foretas ut fra en langsiktig og allsidig ressursdisponering som tar hensyn til at naturen i fremtiden bevares som grunnlag for menneskenes virksomhet, helse og trivsel".

§ 2. "Den som planlegger større arbeider, anlegg eller virksomhet som vil medføre vesentlig endring av landskapets karakter eller vesentlig skade på naturmiljøet for øvrig, skal før de iverksettes, forelegge saken til uttalelse for vedkommende myndighet etter denne lov. Når utbygging, anlegg eller annen virksomhet må medføre skade på landskapet eller naturmiljøet for øvrig, må det gjennomføres tiltak for å begrense eller motvirke skaden i rimelig utstrekning".

Forurensningsloven

§ 1. (lovens formål)

"Denne lov har til formål å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall".

Drammens Sportsfiskere

"Loven skal sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse."

§ 2. (retningslinjer- utdrag)

"Det skal arbeides for å hindre at forurensning oppstår eller øker, og for å begrense forurensning som finner sted. Det skal likeledes arbeides for å unngå avfallsproblemer. Loven skal nyttes for å oppnå en miljøkvalitet som er tilfredsstillende ut fra en samlet vurdering av helse, velferd, naturmiljøet, kostnader forbundet med tiltakene og økonomiske forhold."

Vannressursloven

§ 1. (formål)

"Denne lov har til formål å sikre en samfunnsmessig forsvarlig bruk og forvaltning av vassdrag og grunnvann."

§ 11. (kantvegetasjon)

"Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Denne regelen gjelder likevel ikke for byggverk som står i nødvendig sammenheng med vassdraget, eller hvor det trengs åpning for å sikre tilgang til vassdraget."

§ 22. "Samlet planlegging av ulike tiltak innen ett vassdrag bør fortrinnsvis skje etter reglene i plan- og bygningsloven."

Plan og bygningsloven

§ 16-2. "Krav om konsekvensutredning for planer med vesentlige virkninger. "

"For fylkesplaner og kommuneplaner som fastsetter retningslinjer eller rammer for fremtidig utbygging, samt for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn, gjelder bestemmelsene om konsekvensutredninger i kapittel VII-a i tillegg til saksbehandlingsbestemmelsene i § 19-4, § 20-5, § 27-1 og § 27-2."

Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) Biologisk mangfold

Føre-var prinsippet og økosystemtilnærming

"Regjeringen legger til grunn at føre-var prinsippet og økosystemtilnærming skal være grunnleggende forvaltningsprinsipper for alle myndighetsområder".

(Sitat side 20)

Drammens Sportsfiskere

Stortingsmelding nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav

"Regjeringen vil utarbeide helhetlige forvaltningsplaner for de kystnære sjø- og fjordområdene ihht. EUs rammedirektiv for vann – og legge til rette for langsiktig politikk med sikte på økosystembasert forvaltning av kyst- og havområdene, bl.a. basert på etablering av miljøkvalitetsmål for økosystemene". (Sitat side 18)

Stortingsmelding nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets og miljøtilstand

"På verdensbasis reduseres *det biologiske mangfold* i et tempo som bare kan sammenlignes med det som tidligere er observert ved globale naturkatastrofer og brå klimavekslinger. Også i vårt land er det biologiske mangfold truet. Nedbygging, bruk og bruksendringer av arealer regnes som den største trusselen mot det biologiske mangfold i Norge. Summen av mange, tilsynelatende ubetydelige inngrep kan få alvorlige følger for arters og populasjoners muligheter til å overleve og for økosystemers produksjonsevne. Fragmentering og oppsplitting av arealer kan vanskeliggjøre livsvilkårene for arter som trenger store, sammenhengende områder å leve på." (Sitat side 10)

"Det er nødvendig med en felles dugnad og et krafttak for å nå målet om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. Dette berører både myndigheter, næringer, forskningsinstitusjoner, fagmiljøer og frivillige organisasjoner. Virkemidlene må derfor styrkes og samordnes. Forskning, kartlegging og overvåking av naturens tilstand er en forutsetning for å kunne sette i verk effektive tiltak før det er for sent. For å oppnå dette er det nødvendig med økt fokus på kommunens ansvar som arealforvaltningsmyndighet og legge til rette for god faglig dokumentasjon, bedre dialog og samhandling og gode planprosesser." (Sitat side 16 og 17)

Andre aktuelle planer

EU s vanndirektiv (DS er engasjert i prosjektsamarbeid med Fylkesmannen)

Hovedformålet er å beskytte, og om mulig forbedre vannkvaliteten og å oppnå god kjemisk og biologisk vannstatus innen 2015 for vassdrag i første planfase. For resten av vassdragene er fristen 2021.

Bred medvirkningsprosess

Direktivet krever at vannressursene skal kartlegges og overvåkes. Det skal fastsettes konkrete miljømål, og innen 2009 skal det for hvert nedbørsfelt-distrikt utarbeides en forvaltningsplan med et handlingsprogram for de tiltak som må gjennomføres for å oppfylle målene. Forvaltningen skal baseres på miljømål som er definert i forhold til både kjemiske og biologiske faktorer i vassdragene og i

Drammens Sportsfiskere

sjøområdene. Direktivet forutsetter at planer utformes gjennom en bred prosess med berørte myndigheter og interesseorganisasjoner.

Sitat fra side 20 i St.meld. nr. 12 – Rent og rikt hav.

Tiltaksplan (for forurenset sjøbunn i Drammensfjorden)

(DS er med i et samarbeid med Fylkesmannen)

Oppfølging av "Tiltaksplan for forurensede sedimenter i Drammensfjorden" er et innsatsområde som omhandler nedre elvebasseng i Drammenselva, Bragernesløpet, deler av Nøstebanken (i Drammen kommune), Strømsløpet, Tangenrenna og Tangenbanken og Solumstrand. Planen skal gi et grunnlag for å redusere kilder til miljøfarlige stoffer på land, og å foreta opprydding i forurensede sedimenter.

Det er i planen fokusert på miljøtiltak på de mest forurensede områdene som har størst spredningspotensiale, dvs. områder ned til 20 meter i indre Drammensfjorden (nær Drammen og Lier). Det utelukkes ikke at det kan være problemer på andre dyp i fjorden. De nye miljøfarlige stoffene, for eksempel bromerte flammehemmere er ikke vurdert i denne planen. Disse stoffene må tas med i arbeidet med overvåking av situasjonen senere.

Langsiktige mål for Drammensfjorden er:

- Forurensede bunnsedimenter skal ikke hindre rekreasjon og friluftsliv, havnedrift, båtliv eller fritidsfiske.
- Forurensede sedimenter og aktiviteter i indre Drammensfjord skal ikke føre til langsiktige, negative effekter på økosystemet.

Delmål og ambisjonsnivå:

1. Helse- og miljøfarlige stoffer skal ikke medføre helserisiko ved bading i Drammensfjorden.
2. Det skal være trygt å spise fiskekjøtt fra stedegne fiskearter.
3. Helse- og miljøfarlige stoffer skal ikke medføre skader på stedegen flora og fauna i Drammensfjorden.

Tiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de gir størst mulig reduksjon i spredning av miljøfarlige stoffer til og i Drammensfjorden. Gjennomføring av tiltak er satt til senest 2008. Ref. Tiltaksplan fase II, side 2, 5 og 71.

Oppfølging av Tiltaksplan i Drammensfjorden er i nasjonal sammenheng blitt prioritert sammen med Grenlandsfjorden og Sandefjord.

Kvikksølv

Alarmerende høye kvikksølvutslipp fra Tørkop-fabrikken Norgips er avdekket. DS arbeider sammen med Naturvernforbundet og andre om å få stanset denne forurensingen og å få ryddet opp.

Drammens Sportsfiskere

Forslag:

Drammen kommune må gjennom kommuneplanen uttrykke sin vilje til å få avklart spørsmålene om miljøgiftene i fjordens dypvann og mulig spredningsfare via oksygen-holdig vann / næringskjeden til menneske.

Reguleringsplan for Lierstranda

Drammens Sportsfiskere mener det er mulig å tilbakeføre betydelige gruntvannsområder i området. Behovet for store kontrafyllinger må utnyttes til dette formålet. Det må også reetableres en ferskvannskorridor nær den opprinnelige strandsonen.

Forurensede kilder og sedimenter må fjernes eller sikres. Hele strandsonen mellom elveutløpene fra Drammenselva til Lierelva må tilrettelegges for allmenheten med parker, gangveier, sykkelstier, badeplasser og fiskestier.

Drammens Sportsfiskere har innledet et praktisk samarbeid med SFT, Fylkesmannen i Buskerud, Lier Kommune og Gjelsten Holding om å gjennomføre alle tiltak i området basert på føre-var prinsippet og økosystemtilnærming.

Forslag:

Drammen kommunes områder må trekkes inn i samarbeidet og vilje til samarbeid bør forankres i Kommuneplanen.

Helhetlige forvaltningsplaner for de kystnære sjø- og fjordområdene

Regjeringen vil utarbeide helhetlige forvaltningsplaner for de kystnære sjø- og fjordområdene ihht. EUs rammedirektiv for vann, og legge til rette for langsiktig politikk med sikte på økosystembasert forvaltning av kyst- og havområdene, bl.a. basert på etablering av miljøkvalitetsmål for økosystemene.

Forslag:

Å utarbeide forvaltningsplan for Drammens del av "saltvannsfjorden" fra Furuholmen til Tørkop bør forankres i kommuneplanen.

Drammens Sportsfiskere

**Foto sett fra Linnesstranda over Lierstranda til Bragernes strand.
Bildet viser området mellom elveutløpene før de massive utfyllingene
startet på 1960-70 tallet.**

Drammens Sportsfiskere

Innsatsområder og tiltak

**Drammens Sportsfiskere har definert sine innsatsområder slik:
Drammensvassdraget fra Svelviksund til Langesøy, bekkene i byen,
vannene i marka og Verkenselva.**

Ferskvannskorridoren og gruntvannsområdene mellom elveutløpene

Det innsatsområde vi prioriterer høyest dreier seg om Drammensvassdraget fra Svelviksund til Langesøy, med fokus på Indre Drammensfjord, Drammenselva og Lierelvas utløp. Tiltakets geografiske plassering er i samsvar med Fylkesmannens behandling av EUs vanndirektiv som i første fase vil dreie seg om fullkarakterisering av indre Drammensfjord, Lierelva og Drammenselva.

Det økologiske kjerneområdet har pga. sine opprinnelige og nåværende kvaliteter **nasjonal verdi**. Et stort restaureringsprosjekt vil derfor få nasjonal oppmerksomhet.

Store deler av de opprinnelige naturforhold ved Brakerøya, Nøste og Lierstranda er på det nærmeste utslettet. Men det som er tilbake av gruntvannsområder ved og mellom elveutløpene er av særlig betydning. Økosystemene i dette området må få spesiell oppfølging.

Samarbeid med kommunene og nasjonale myndigheter

Den rike fiskefaunaen er sterkt redusert og fortsatt truet av menneskelig virksomhet. Store mengder miljøgifter i strandsonene må fjernes og nøytraliseres. Vi vil samarbeide med nasjonale miljømyndigheter, Drammen kommune og Lier kommune om omfattende økosystembaserte tiltak for å tilbakeføre de ødelagte områdene til en bærekraftig tilstand.

Både ferskvannskorridoren langs land, andre kanaler i området og nyetablerte grunnvannsområder i ytterkant mot saltvannsfjorden må tilfredsstille ferskvannsfaunaens krav til leveområde, fra bunnsubstrat til overflate.

Forslag: Det nedsettes et utvalg som drøfter etablering av et ferskvannsakvarium i Drammen.

Forslag:

Drammen må ta sin del av ansvaret, på sin side av kommunegrensen, for å gjenopprette en bærekraftig naturtilstand i området mellom elveutløpene.

Drammens Sportsfiskere

Bekkene og kanalene i byen

I alle bydeler og strandsoner langs fjorden vil vi sette fokus på ivaretagelse og reetablering av gruntvannsområder og gyteplasser samt gjenåpning av bekkelukkinger og kanalsystemer.

Forslag:

Slike muligheter (reetablering av gruntvannsområder etc.) må bli nedfelt i kommuneplanens målsettinger og videreføres i handlingsplaner, delplaner og fremtidige reguleringsplaner.

Vannene i marka (fiskeoppsyn, fiskekultivering og naturoppsyn)

Et annet innsatsområde er vannene i marka. Årlig bidrar medlemmer i DS med i gjennomsnitt ca. 2500 timer på fiskeoppsyn, fiskekultivering og naturoppsyn i regi av DOFA (Drammen og Omlands Fiskeadministrasjon) i Drammensmarka og i Finnemarka. Over 60 fiskevann får hvert år tilsyn og oppfølging.

Det må satses på økt fokus og innsats for å sikre vann, bekker og elver i marka i biologisk sammenheng. Uten den innsats som de frivillige yter i marka ville de fleste vann vært fisketomme.

Forslag:

Det foreslås at oppmerksomhet på dette innsatsområdet blir nedfelt i kommuneplanens målsettinger og handlingsplaner.

Verkenselva

Området Verkenselva – Svendsedammen trenger oppfølging bl.a. for å få oversikt over mulige forurensninger m.h.t bading og fiske. Dette området er av stor betydning i rekreasjonssammenheng og det bør legges til rette for fiske etter abbor fra brygger og sivkanter.

Den sentrale beliggenheten til Svendsedammen, tilsier at arbeidet med denne delen av kommuneplanen bør få høy prioritet. Vi mener at arbeidet i første omgang bør omfatte dammen med breddene, videre Verkenselva, Dalanebekken og deltaet (Sandane) frem til Jarlsbergveien.

Forslag:

Revisjon av kommunedelplan for Verkenselva.

Drammens Sportsfiskere

Om økosystembaserte tiltak

Fiskefaunaen – fiskeundersøkelser i samarbeid med NIVA

DS har i samarbeid med NIVA (Norsk institutt for vannforskning), Norges Jeger- og Fiskerforbund, Naturvernforbundet i Drammen, Naturvernforbundet i Lier og Drammensfjordens venner, tatt initiativet til å få igangsatt økosystembaserte undersøkelser av fisk i Drammensfjorden og i Drammenselva. Et utkast til prosjektbeskrivelse vil snart bli lagt fram for kommunene og aktuelle instanser.

”Det nye forvaltningssystemet for biologisk mangfold innebærer at områder med stor verdi for biologisk mangfold identifiseres. For å få til dette faktagrunnlaget, må det igangsettes kartlegging og overvåking, herunder etablering av en artdatabank. Informasjonen om områdene som har stor verdi for biologisk mangfold skal være allment tilgjengelig. Dette skal være faktagrunnlaget for sentral, regional og lokal forvaltning”. (Sitat fra St.meld. nr. 42 – Biologisk mangfold side 9.)

Innføringen av EUs vanndirektiv (fra 1.1.2007) krever en fullkarakterisering av vårt vassdrag, noe som innebærer omfattende kartlegging av vann, fjord, elv og bekker. Dette vil ta tid, og det er nødvendig å fullføre dette kartleggingsarbeidet før det videre planarbeide og nye fysiske tiltak kan vurderes.

Gruntvannsområder og gyteplasser

Vi ønsker å sette fokus på tiltak i området langs Bragernesløpet og Bragernes strand. Gruntvannsområdet er naturlig avgrenset av moldbakken fra Bragernes sentrum til Holmen-nokken.

Beskrivelsen av det sammenhengende økosystemområdet mellom elveutløpene for Drammenselva og Lierelva er:

Deler av nedre elvebasseng:

Nygata – Holmennokken – Prins Oskars gate

Bragernesløpet:

Prins Oskers gt. – Nøstebekken (Økoparken, Elveparken og Fjordparken i Drammen kommune) – Holmennokken - Furuholmen

Lier:

Nøstebanken – Lierstranda – Gilhusbukta – Lierelvas utløp/Linnesstranda

Drammens Sportsfiskere

Forslag:

Deler av nedre elvebasseng og Bragernesløpet må få en status i kommuneplanen som vurderingsområde for økosystemtiltak med tilbakeføring til mest mulig naturlige forhold.

Arbeidet med en tilbakeføringsplan er svært krevende omfattende. Tiltak må utføres i samråd med Direktoratet for naturforvaltning, De beste fagmiljøer innenfor området, f.eks. Havforskningsinstituttet, NINA og NIVA må engasjeres.

Dagens status av området i Bragernesløpet som vurderingsområde for bru utgår inntil økologiske undersøkelser, fiskeundersøkelser (som nevnt ovenfor) og andre forhold er ferdig utredet.

Vi støtter oss til kommunens forslag om å bevare gruntvannsområdene ved utløpet av Drammenselva. Det samme gjelder oppfølging av Tiltaksplan for forurenset sjøbunn i Drammensfjorden. Jfr. side 23 angående kommunens strategi for vannmiljø.

Vi vil understreke at områdene i Drammenselva og i Drammensfjorden økologisk sett henger nøye sammen og må planlegges under ett da dette er ett økosystem. Områdene i fjorden ved Lierstranda er av spesiell betydning i så måte:

Langs hele Lierstranda var det tidligere et gruntvannsområde hvor kystlinjen og sivkanten lå bare noen få meter fra den gamle bebyggelsen. Ikke noe er igjen av de opprinnelige gruntvannsområdene, og kystlinjen er på grunn av utfyllinger flyttet opptil 2-300 meter utover enkelte steder. Ved Nøstestranda utenfor ABB er en stor sandbanke med sjøfuglekoloni og leve- og oppvekstområde for fisk overfylt med sprengstein. Og det området som kalles Tømmerterminalen, var en fugle- og fiskerik mudderbanke som via lang tids bruk som søppelfylling nå er dekket over med stein og annen masse.

NINA har påpekt at det er viktig å få gjenopprettet en ferskvannskorridor mellom Drammenselva og Lierelva. Etablering av kanaler langs den opprinnelige kystlinjen på Lierstranda kan bidra til dette. En reetablering av gruntvannsområder på utsiden av utfylte områder på Lierstranda vil også være et nødvendig tiltak. Store deler av Drammenselvas bestander av ferskvannsfisk har sitt vinteropphold på Lierstranda. Kanskje kan den planlagte utbyggingen av strandsonen på Lierstranda reetablere en del av de naturlige økologiske forholdene i området.

Lierstranda-området er spesielt i sammenheng med fiskeartenes årstids- og fødesøksvandring, og det må derfor få gjennomføres en "føre-var-analyse" angående videre inngrep i naturforholdene mellom elvemunningene. Dette må gjøres for å finne ut av hva som er viktig å vite for at det ikke skal skje noe galt med fiskeartene og med økosystemet.

Drammens Sportsfiskere

Forslag:

Kommuneplanene i Drammen og Lier må av hensyn til økosystemene som er beskrevet ovenfor – samordnes.

Gjenåpning av bekkelukkinger og kanalsystemer

For å styrke fiskeartenes overlevelsesmuligheter vil vi i ha gjennomført flere tiltak, eksempelvis:

- Gjenåpning av Tollbodkanalen
- Etablering av et gruntvannsområde ved Gyldenløves plass
- Bekkelukkinger vurderes gjenåpnet, og bekkene restaureres helt eller delvis
Eksempelvis Kjøsterudbekken
- Kantvegetasjon langs vann, bekker, elever og fjord reetableres og styrkes
- Tilrettelegging for oppvekst av fisk i og ved elver og bekker mht. bunnforhold
- Driftsplaner for vann i skog og mark
- Oppfølging av Fisketiltaksplan for Drammen kommune

Forslag:

Bekkeløp og vegetasjon langs Kjøsterudbekken fra broen ved kirkegården og ned til Rosenkrantzgata har sjeldne kvaliteter bevart i tett bymiljø. Området bør ryddes og fredes som naturvernområde.

Terskelsenkning i Svelviksund

De økologiske virkningene for Drammenselva og Drammensfjorden som følge av terskelsenkningen i Svelviksund (i 2006) må avklares og tiltak må vurderes. Vi har (i arbeidet med tiltaksplanen) fremmet forslag til tiltak som fokuserer på miljøgifter på bunnen i dypvannsområdet, endring av oksygenforhold og saltholdighet, ivaretagelse av ferskvannsfjorden og biologisk mangfold.

Forslag:

Drammen kommune bør i kommuneplanen uttrykke ønske om avklaring av de virkninger terskelsenkningen kan få for natursystemene i Indre Drammensfjord.

Drammens Sportsfiskere

Foto av 5 kilos torsk tatt i elva ved Risgarden. Nå er torske-stammene i Sør-Norge i fare fordi tangbeltet forsvinner. Våre observasjoner er at torskebestanden i Indre Drammensfjord allerede er sterkt redusert. Slik påvirker endret klima lokale økosystem.

Drammens Sportsfiskere

Tilgjengelighet og adkomst

Tilgjengelighet og tilrettelegging for fiske og friluftsliv

Vi ønsker en rullering av kommunedelplan fra 1991. I dette innspillet til Kommuneplan vil vi liste opp noen saker om tilgjengelighet og tilrettelegging for fiske og friluftsliv.

Vi ønsker en oppfølging av det arbeidet som ble nedlagt i forbindelse med kommunedelplan for 1991. Dette må følges opp for hver bydel. Det gjelder i første rekke adkomst og tilrettelegging nær strandlinjen ved fjord og elv:

- Gangstier/turstier
- Sykkelveier
- Broer
- Fiskeplasser og fiskestier
- Badeplasser
- Lekeplasser
- Parker og grøntområder
- Parkeringsplasser
- Tilrettelegging for handikappede

Vi ønsker etablering av tur- og sykkelstier langs strandlinjen med tilhørende broforbindelser, som sløyfer for rundturer. For eksempel:

1. Sølfastøya - Langesøy - Åssiden - Landfalløya
2. Bybrua - Holmen

Økt tilgjengelighet til naturen og til bynære områder nær vann, elv og fjord er et mål som må betraktes som svært viktig for befolkningen. Drammen har nådd langt med målbevisst satsing. Den store helse- og rehabiliteringseffekt det har å komme seg ut i naturen – og langs elv og fjord må ikke undervurderes. Avsetning av arealer til dette formålet må fortsatt betraktes som et prioritert område i forvaltningen av kommunens arealer.

Fisketiltaksplan for Drammen kommune

For fremtiden ønsker vi at Fisketiltaksplan for Drammen kommune må forankres i kommuneplanen.

Drammens Sportsfiskere

Miljørevisjon av gamle planer

Tidligere og ny praksis – og medvirkning

I Drammen er det uten reguleringsplaner og vassdragsskjønn tidligere foretatt utfyllinger bl.a. i Bragernesløpet. Det er observert store negative konsekvenser. Virkningene for økosystemene antas å være betydelige. Slike disposisjoner må revurderes, samtidig som fremtidig arealdisponering må ta hensyn til de økologiske forhold slik som loven krever.

Flere lokale prosjekter som hittil er gjennomført holder ikke mål i forhold til nasjonale målsettinger, da disse delvis er gjennomført uten utredning av konsekvenser for naturverdier. Tiltakene er dermed ikke økosystembaserte. Nå ligger det til rette for til å følge opp de nasjonale retningslinjene, og kommunene må være villige til å endre på eksisterende planer for å få gjennomført disse svært viktige retningslinjene.

Klimaendringer, havstigning, stormflo og flom

Lokale konsekvenser av globale endringer må utredes i kommuneplanen

Havstigning – en trussel mot økosystemer og infrastruktur

FNs klimapanel varslar havstigning, større nedbørsmengder, hyppigere storflommer og sterkere stormer enn før.

Hensynet til lokale konsekvenser av globale endringer i klimaforhold må utredes, og ny kommuneplan må inneholde de viktigste forebyggende tiltak og nødvendige sikringstiltak mot effektene av klimaendringene.

Forebyggende virksomhet – Føre-var prinsippet

Ut i fra dagens kunnskap og beregninger vil havnivået fortsette å stige i minst 1000 år fremover. Tempo og omfang kan påvirkes betydelig ved å sette inn forebyggende klimatiltak jfr. FNs klimapanel. I en kommuneplan bør f.eks alle forslag om byutviklingstiltak og større boligutbygginger være dokumentert med sammenlignbare klimaregnskap – slik at det går an å velge og planlegge med fokus på gode klimaeffekter.

1 meter høyere havnivå

Allerede de første 100 år vil havnivået Drammensområdet stige med ca. 1 meter, uavhengig av evt. reduksjoner i klimautslipp.

Drammens Sportsfiskere

Drammen det mest flomutsatte byområdet i Norge?

Den generelle landheving vil også skje samtidig, men dessverre med marginal effekt på den varslede havstigning. Drammen by har vesentlige investeringer i sin infrastruktur plassert på lave sandbanker på Strømsø og Holmen, og på elvebredder på Brakerøya, Bragernes og Landfalløya bestående av sedimentær havleire som relativt nylig er steget opp fra havet, grunnet landheving. Drammen er derfor i klimasammenheng, kanskje det mest flomutsatte byområdet i Norge.

Fyllingen som reduserte strømmingstverrsnittet

Drammenselva har en vannføring som er nest størst av norske vassdrag. Dette vil påvirke de økonomiske konsekvensene av en eventuell stormflo med samtidig nedbørsflom, slik som i 1987. De økonomiske konsekvensene vil kunne bli betydelig større enn i 1987 (ca. 250 mill.) om det ikke tas hensyn til og planlegges slik at omfanget av den neste stormflo/nedbørsflom skal gjøre minst mulig skade.

Bystyret i Drammen vedtok i 1991 byggeforbud på Furuholmen for å vurdere fjerning/justering av fyllingen som nær stengte Bragernesløpet i 1986. Denne vurderingen er ennå ikke gjort, selv om skadeomfanget i 1986 var vesentlig. Fyllingen i 1986 ble utført uten reguleringsplan og uten vassdragsskjønn etter Vassdragsloven. I de senere år er fyllingsnivået på kritiske arealer ytterligere hevet - uten planvedtak og høringsrunde.

Stormfloport i Svelviksund

Drammen er på grunn av elva, i en annen posisjon enn f.eks Oslo og Bergen. I Bergen planlegges stormfloport i Vågen og i Oslofjorden kan et liknende anlegg prosjekteres ved Drøbak. De øyeblikkelige stormfloskadene kan da avverges. Men i Drammen vil en evt. stormfloport ved Svelvik kun ha en utsettende effekt, selv om et 24 eller 48-timers varsel vil kunne berge store verdier ved å igangsette tømning av lagre, veier, tunneler og P-kjellere. Det er påregnelig med flere nedbørsflommer og stormfloer som i 1987. Og for hvert år som går vil skadeomfanget øke pga. forventet stigning av havnivå.

Sikring av tilstrekkelig strømmingstverrsnitt

Strømmingstverrsnittet i Bragernesløpet MÅ gjenopprettes snarest mulig, slik at dette fyller sin funksjon som flomløp i Drammenselva. Kommuneplanen må bestemme at slike tiltak blir vurdert.

100-års-perspektiv

I anslått 100-års-perspektiv vil vannstanden generelt være 1 meter over den normalen vi kjenner i dag. Det samme vil gjelde alle tilstander med stormflo. I Drammen blir ikke stormflonivået målt og registrert i nasjonale programmer.

Drammens Sportsfiskere

Lokale målinger blir foretatt ved Tollboden, men ikke i bydeler oppstrøms. Vannstands nivået antas å være betydelig høyere i disse områdene med samme forhold som i 1987.

Heving av laveste byggehøyde

Med utgangspunkt i største stormflonivå 16. oktober 1987, som var på 2,36 meter over kote null (målt ved Oscarsborg), vil tilsvarende vannstand om 100 år ved Tollboden, være 3,36 meter. Ved Øvre Sund vil vannstanden bli på hele 3,86 meter med sammenfallende nedbørsflom. Elveflommens bidrag antas å være ca. 50 cm. Sikkerhetsmargin er ikke medregnet. En heving av laveste byggehøyde i Drammen fra 2,3 m til ca. 4 m kan være påkrevet.

Andre tiltak og forhold som kan vurderes

Holmen kan bedres som avlastningsareal for stormflo og nedbørsflom. Dvs. nivået må senkes på Holmen til kotenivå som var før storflommen i 1987. Dette må gjøres for å forhindre at Holmen blir en demning for flomvann som det ikke er kapasitet til i Bragernesløpet og Strømsløpet, og for å forhindre flere store ødeleggelser ved storflom.

Steinfyllingen ved Sølfastøya må vurderes fjernet da det her hopper seg opp vann ved stor vannføring. Resultatet er tiltakende erosjonsskader på Langesøy.

Flomsituasjoner og havnivåstigning kan påvirke infrastruktur, vann og avløp. Kloakk kan infiltrere vannledningsnettet.

Miljøgifter i gamle fyllinger kan bli vasket ut og forårsake tilførsel av forurensning/miljøgifter til elv og fjord - som kan true økosystemene og fiskeartene.

Forslag:

Vurderinger om klima, havstigning, stormflo og flom innpasses i kommuneplanen.

Konklusjon

Vi understreker at økosystemene i vann, fjord, elver og bekker snarlig må kartlegges, vernes og om nødvendig restaureres for fremtiden. Det må settes inn langsiktige planmessige, økonomiske og praktiske og tiltak for å nå dette målet. Situasjonen må overvåkes systematisk i tiden fremover og tiltakene må være økosystembaserte og helhetlige – basert på kunnskap.

Fremtidens økonomiske modeller må fullt ut ta hensyn til at økosystemene som vi alle er en del av - må overleve...

Drammens Sportsfiskere

Vi forventer nå en medvirkningsprosess der forhold nevnt i denne uttalelsen blir behandlet med sikte på gjennomføring i den nye kommuneplanen for Drammen.